

Sözleşmenin feshedilmesi halinde müsbet zarar istenemeyeceği kural olup, aksinin taraflarca kararlaştırılması ve kar mahrumiyetinin talep edilebilmesi mümkündür

TTK sözleşme serbestisi ilkesini kabul ettiğinden taraflar cezai şart miktarını serbestçe kararlaştırabilirler. TTK' nun 24. maddesine göre, tacir olan borçlu için taraflarca kararlaştırılan ücret ve cezanın fahiş olduğu ileri sürülerek indirim yapılamayacağı hükmüne bağlanmıştır. Fakat, bu ceza tacirin ekonomik yıkımına neden olacak bir miktarda ise, o zaman cezai şart BK' nun 19. ve 20. maddeleri uyarınca indirilebilir. O halde mahkemece, davalının cezai şartın kabul edildiği tarihteki ekonomik durumu, taahhüt olunan işin değeri ve sözleşme hükümleri de göz önünde bulundurularak uzman bilirkişiler aracılığıyla istenilen cezai şartın borçlunun ekonomik yönden yıkımına sebebiyet verecek derecede yüksek olup olmadığının, bu halin ahlak ve adaba aykırı sayılıp sayılmadığının tesbiti ile sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

Esas No: 2008/6130 – Karar No: 2010/2066 – Tarih: 23.02.2010

▪ **Sözleşmenin Feshedilmesi**

- **Müsbet Zararın İstenmesi**
- **Cezai Şartın Tacirin Ekonomik Yıkımına Sebep Olması**

Özet:

- Sözleşmenin feshedilmesi halinde müsbet zarar istenemeyeceği kural olup, aksinin taraflarca kararlaştırılması ve kar mahrumiyetinin talep edilebilmesi mümkündür.
- Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu sözleşme serbestisi ilkesini kabul ettiğinden, taraflar cezai şart miktarını serbestçe kararlaştırabilirler.
- Tacir olan borçlu için taraflarca kararlaştırılan ücret ve cezanın fahiş olduğu ileri sürülerek indirim yapılamayacağı TTK. m. 24'de hükme bağlanmış olmakla birlikte, cezai şart tacirin ekonomik yıkımına neden olacak bir miktarda ise, o zaman cezai şart BK' nun 19. ve 20. maddeleri uyarınca indirilebilir.

—0—

DAVA: Davacı vekili, müvekkili ile davalı arasında yapılan bayilik sözleşmesi ile davalının müvekkili şirketin Denizli bayiliğini aldığını, davalının sözleşme devam ederken daha önce şirket tarafından bedeli alınarak kendisine verilen ve şirket aboneleri nezdinde maruf hale gelen 6 adet telefonu muvazaalı olarak başka bir LPG dağıtım firmasının bayisine sattığını ve tüketicilerin bu firmadan tüp almalarına neden olduğunu, davalının bu eyleminin mahkemece tesbit edildiğini, davalının bayilik sözleşmesinin 20.10.2004 tarihli ihtarla feshedildiğini, davalının sözleşme gereği müvekkilinden ayda ortalama 25 ton LPG alımı yaptığını, davalının sözleşmesinin bitimine 27 ay kaldığından müvekkilinin kazanç kaybına uğradığını, sözleşmenin 27. maddesinde cezai şartın düzenlendiğini ileri sürerek, fazlaya dair talep ve dava hakları saklı kalması kaydıyla şimdilik, 10.000.000.000 TL kar yoksunluğu ve 20.000.000.000 TL cezai şartın 20.10.2004 tarihinden itibaren faizi ile davalıdan tahsiline karar

verilmesini talep ve dava etmiş, 15.3.2006 tarihli ıslah dilekçesi ile cezai şarta ilişkin talep ıslah edilerek 86.534.372.700 TL' nın faizi ile tahsilini talep etmiştir.

Davalı vekili, müvekkilinin bazı telefonları uzun süre gerçek olmayan, yanıltıcı tüp siparişleri verildiği için kullanım dışı bıraktığını, daha sonra tüp gaz bayiliği ile ilgisi olmayan M.A. isimli kişiye devir ettiğini, bu kişinin telefonları devir etmek için gazetede ilan verdiğini ve kime devir yaptığını bilmediklerini, bu numaraların maruf numara olmadığını, bu telefonları üçüncü bir kişiden müvekkilinin devir aldığını, davacının vermediğini, sözleşmede de telefonlar ile ilgili hüküm bulunmadığını, davacının müvekkilinin bayiliği devam ederken müvekkilinin bayi olmadığına dair el ilanları dağıttığını, taraflar arasındaki sözleşmede bitim tarihinin yazılı olmadığını, davacının kötüniyetle doldurduğunu, müvekkilinin davacının zararına uygulama yapmadığını savunarak, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan kanıtlar, bilirkişi raporu ve tüm dosya kapsamına göre, davanın kısmen kabulü ile kar mahrumiyetine yönelik davacı talebinin reddine, cezai şart yönünden talebinin ise ıslah ile artırılan miktar da dikkate alınmak suretiyle toplam 106.534,37 YTL' nın faizi ile davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Kararı, davacı vekili ve davalı vekili temyiz etmiştir.

KARAR: 1- Dava, tüp gaz bayilik sözleşmesinin feshi nedeniyle tazminat istemine ilişkindir. Davacı vekili dava dilekçesinde cezai şart alacağı yanında, sözleşmenin 26. maddesi uyarınca davalının, sözleşme gereği müvekkilinden ayda ortalama 25 ton LPG alımı yaptığını, davalının sözleşmesinin bitimine 27 ay kaldığından müvekkilinin bu süre için kazanç kaybına uğradığını ileri sürerek, yoksun kaldığı karı da talep etmiştir. Mahkemece, taraflar arasındaki sözleşme feshedildiğinden müsbet zarar olan kar mahrumiyetinin talep

edilemeyeceği gerekçesiyle kar mahrumiyetine yönelik talebin reddine karar verilmiştir. Kural olarak, BK'nun 106. maddesi hükmü uyarınca sözleşme feshedilmiş ise müsbet zarar istenemeyecektir. Ancak dava konusu olayda, taraflar sözleşmenin 26. maddesinde bu durumun aksini kararlaştırmış olduklarından davacı kar mahrumiyetini de talep edebilecektir. Bu itibarla mahkemece, taraflar arasındaki sözleşmenin 26. maddesi hükmü uyarınca davacının kar yoksunluğu zararının bilirkişi incelemesi yapılmak suretiyle tesbiti ile sonucuna göre bir karar vermek gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

2- Davalı vekilinin temyiz itirazlarına gelince, dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalı vekilinin aşağıdaki bent dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

3- Ancak, BK ve TTK sözleşme serbestisi ilkesini kabul ettiğinden taraflar cezai şart miktarını serbestçe kararlaştırabilirler. TTK' nun 24. maddesine göre, tacir olan borçlu için taraflarca kararlaştırılan ücret ve cezanın fahiş olduğu ileri sürülerek indirim yapılamayacağı hükme bağlanmıştır. Fakat, bu ceza tacirin ekonomik yıkımına neden olacak bir miktarda ise, o zaman cezai şart BK' nun 19. ve 20. maddeleri uyarınca indirilebilir. O halde mahkemece, davalının cezai şartın kabul edildiğı tarihteki ekonomik durumu, taahhüt olunan işin değeri ve sözleşme hükümleri de göz önünde bulundurularak uzman bilirkişiler aracılığıyla istenilen cezai şartın borçlunun ekonomik yönden yıkımına sebebiyet verecek derecede yüksek olup olmadığının, bu halin ahlak ve adaba aykırı sayılıp sayılmadığının tesbiti ile sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda (1) nolu bentte açıklanan nedenlerle davacı

vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın davacı yararına BOZULMASINA, (2) nolu bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin sair temyiz itirazlarının reddine, (3) nolu bentte açıklanan nedenlerle davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile kararın davalı yararına BOZULMASINA, takdir edilen 750,00 TL vekalet ücretinin her iki taraftan alınarak yekdiğerine verilmesine, ödedikleri temyiz peşin harcın isteğı halinde temyiz edenlere iadesine, 23.02.2010 tarihinde oybirliğıyle karar verildi.